

Ministerie van Infrastructuur en Milieu
Dhr. drs. ing. P. Torbijn
Postbus 20901
2500 EX 'S-GRAVENHAGE

doorkiesnummer
(070) 373 8893

uw kenmerk

bijlage(n)

betreft
Reactie op consultatie wijziging
Bor (AMvB VTH)

ons kenmerk
ECFD/U201600101

datum
21 januari 2016

Geachte heer Torbijn,

In deze brief geven wij u onze reactie op uw verzoek om te reageren op de conceptwijziging van het Besluit omgevingsrecht (AMvB VTH). Wij waarderen het vele werk dat is verzet om het basistakenpakket juridisch te vertalen naar het Bor. De vertaling van het basistakenpakket, van de Package Deal naar het Bor, is een lastige klus geweest. Daarbij is door alle partijen input gegeven en zijn met name voor het 'grijze gebied' praktische oplossingen opgenomen in de tekst van dit voorgenomen besluit. Dit sluit ook aan bij het van onderop opgebouwde VTH-stelsel.

Naast de basistaken, bevat het besluit ook nieuwe procescriteria en een grondslag voor Inspectievew Milieu. Voor de totstandkoming van deze onderdelen betreuren we dat er geen bottom-up proces is gevolgd en stellen we voor dat wel gezamenlijk vorm te geven. We gaan hieronder verder in op deze punten, waarbij we naast de bovengenoemde punten ook in gaan op juridische inconsistentie met eerder gemaakte bestuurlijke afspraken en financiële effecten en implementatie.

Vertaling basistakenpakket van Package Deal naar Bor

Wij vinden het een positieve ontwikkeling dat het basistakenpakket wettelijke verankering krijgt en waarderen het werk dat is verzet om tot deze AMvB te komen. We constateren echter dat ondanks de voornemens om geen wijzigingen voor te stellen, de juridische vertaling toch tot een ongewenste uitbreiding leidt van de afspraken in de Package Deal. Dit, vanuit de volgende oogpunten:

- De wijziging van het basistakenpakket komt op een verkeerd moment. Het hernieuwen van het basistakenpakket loopt vooruit op de Omgevingswet, waarin gemeenten en omgevingsdiensten hun rolverdeling onder de nieuwe wet nader moeten bekijken. Dat is een proces waarin men nu in zit, waarbij het onwenselijk is daar nu vanuit het VTH-traject op vooruit te lopen.

Met de uitbreiding wordt teveel geredeneerd vanuit de taak zelf en te weinig vanuit de kwaliteit en integraliteit die wordt beoogd. Gemeenten zijn volop bezig met de uitwerking van de verordening kwaliteitseisen VTH. Daarvoor zoekt men naar het voldoen aan een

kwaliteitsminimum vanuit de omstandigheden die daar van toepassing zijn. Het wordt gemeenten hierdoor moeilijker gemaakt om maatwerk te leveren.

- De wijziging is op de korte termijn lastig uitvoerbaar. Op basis van de Package Deal hebben gemeenten afspraken gemaakt met omgevingsdiensten, die niet op de korte termijn te wijzigen zijn. Wijzigingen moeten immers goed voorbereid worden voorgelegd aan- en besproken met gemeenteraden en ondernemingsraden.
- Voorgestelde toevoegingen aan het basistakenpakket zijn niet 'complex' of vereisen geen 'bovenlokale' taakuitvoering. We constateren dat ook taken als asbest, schapen- en paardenhouderijen en benzineverkooppunten ineens tot de complexe taken behoren, terwijl deze prima lokaal uit te voeren zijn.

We stellen om deze redenen voor om te kijken hoe de veranderingen in het basistakenpakket zodanig kunnen worden vormgegeven dat de hier geschetste problemen kunnen worden vermeden.

Nieuwe procescriteria

Aanvullend op de bestaande procescriteria bevat deze wijziging ook criteria voor de uitvoering. Wij vinden deze uitbreiding echter geen recht doen aan de bestuurlijke verhoudingen, waarin gemeenten zelf hun beleid kunnen bepalen. De AMvB gaat uit van uniformering als wensbeeld voor de aansturing van omgevingsdiensten. Uniformering mag echter niet leidend zijn (zoals in art. 7.3b, lid 2 onder b, art. 7.4 lid 4). We vinden het een gemeentelijke verantwoordelijkheid om te bepalen welke aanvullende taken, prioriteiten en doelstellingen worden meegegeven aan omgevingsdiensten. Dit kan dus ook verschillen naargelang de wens van gemeenten. De winst van uniformering weegt voor ons niet op tegen het verlies aan maatwerk, terwijl de mogelijkheid tot uniformering er al is en ook vorm krijgt waar dat gewenst is. Het is vervolgens aan het Algemeen Bestuur van de omgevingsdienst om te kijken welke taken gezamenlijk worden opgepakt en indien gemeenten dat wensen, kunnen zij aanvullende dienstverleningsovereenkomsten sluiten of andere taken inbrengen dan collega-gemeenten.

Gezamenlijk streven we naar kwaliteit en efficiëntie. Uit de evaluatie van het VTH-stelsel die onlangs is uitgevoerd, blijkt des te meer dat omgevingsdiensten flinke stappen hebben gezet. Wij ondersteunen dat beeld en zien dan ook geen noodzaak daarop in te grijpen door uniformeringsverplichtingen op te leggen.

Inspectieview Milieu

Wij steunen de basis voor een wettelijke grondslag voor Inspectieview Milieu. De AMvB is op dit punt naar ons inzicht echter nog niet volledig. De artikelen gaan vooral in op de verplichtingen op nationaal niveau, maar houden geen rekening met lokale (wettelijke) verplichtingen. Wij vragen ons af in hoeverre de gemeentelijke archiefwettelijke verplichtingen in beeld zijn en er geen aparte informatiecircuits ontstaan, waarbij informatie voor gemeenten uit het zicht raakt. Ook zien wij graag een grens aan de termijn van gegevens die hiervoor door gemeenten moeten worden aangeleverd.

Juridische inconsistentie met eerder gemaakte bestuurlijke afspraken

Uit de nota van toelichting blijkt dat de bedoeling van het besluit strookt met de afspraken die daarover in het verleden zijn gemaakt. Het wijzigingsbesluit zelf laat op een aantal belangrijke onderdelen echter ruimte over voor verschillende interpretaties over de reikwijdte ervan. Eerder is in de Wabo – op uitdrukkelijk verzoek van de Eerste Kamer – opgenomen dat rijk en provincies geen regels mogen stellen met betrekking tot de uitvoering en handhaving van decentrale omgevingsvergunningen zoals bedoeld in artikel 2.2 Wabo. Dit is vastgelegd in artikel 5.3, lid 1 Wabo en komt terug in artikel 5.7, lid 1 (en in art. 5.6, lid 3) Wabo-nieuw. Het lijkt er echter op dat dit wijzigingsbesluit voor wat betreft de inrichting van het basistakenpakket en de procescriteria ook van toepassing is op de verboden en de omgevingsvergunningen op basis van autonome verordeningen uit artikel 2.2 en 2.3, lid 3 Wabo. Wij vinden het belangrijk dat het wijzigingsbesluit en de toelichting erop, zodanig worden geformuleerd dat hierover geen misverstand kan ontstaan.

Financiële effecten en implementatie

Dit conceptbesluit zal leiden tot een verschuiving in taken, eisen en ICT-verplichtingen. Hierbij valt te denken aan:

- het voldoen aan de extra procescriteria;
- het aansluiten op een landelijk systeem en betalen van een gebruiksvergoeding daarvoor; en
- het standaardiseren van gegevenssets.

Graag treden wij met u in gesprek over de (financiële) effecten die dit heeft en over de planning en implementatie van het geheel conform verplichtingen uit de Financiële-verhoudingswet. Dit is zeker van belang om te kunnen voldoen aan de door de in artikel 7.6 genoemde eisen aan het bevoegd gezag. Daarin wordt bepaald dat gemeenten moeten waarborgen dat ze voldoende middelen ter beschikking stellen voor de uitvoering van taken door omgevingsdiensten.

Dit wijzigingsbesluit heeft naar ons inzicht behoorlijke gevolgen voor de inrichting, financiering en implementatie door gemeenten en omgevingsdiensten. Op basis van de hierboven geschetste overwegingen vinden wij dat er nog slagen moeten worden gemaakt, voordat deze AMvB van kracht wordt. We zien daarbij voldoende aanknopingspunten voor een gesprek, om te kijken of we tot een oplossing voor deze punten kunnen komen en verder kunnen werken aan het van onderop opgebouwde VTH-stelsel.

Met vriendelijke groet,

Vereniging van Nederlandse Gemeenten

J. Kriens
Voorzitter directieraad